

Bir gəlmisən, bir də gəl

Dünyanın elə ölkələri var ki, iqtisadiyyatının əsasını turizm təşkil edir. Makao, Pa-lau, Qrenada, Maldiv adalarında ölkə gəlirlərinin 85-90 faizi turizm sektorunun payına düşür. Son zamanlar ölkəmizdə turizmə artan diqqətə sayəsində bu sahədə əldə edilən uğurlardan ürəklə danışa bilərik. Ümumdünya Səyahət və Turizm Şurasının hesabatına əsasən, Azərbaycan 2010-2016-cı illərdə turizmin ən sürətlə inkişaf etdiyi 10 ölkədən biri hesab edilir.

Fərəhlə qeyd edə bilərik ki, turizm üzrə rəqabətqabiliyyətlik siyahısında Azərbaycan 148 ölkə arasında 39-cu yerdə qərarlaşıb. Nəzərə alsaq ki, turistlərin ən çox üz tutduğu ölkələr siyahısında birinci onluğa Fransa, Amerika Birləşmiş Ştatları, İspaniya, Çin, İtaliya, Türkiyə, Almaniya, Böyük Britaniya, Meksika düşür, onda müstəqilliyinin 32-ci illiyində ölkəmizin turizm sahəsində tutduğu mövqeyə öyünməyə tam haqlıyıq. Turistlərin üz tutduğu əsas ölkələrin təbiət baxımından ən gözəl, təhlükəsizlik baxımından ən güvənli dövlətlər olduğunu nəzərə alsaq, ölkəmizdə turizmin getdikcə inkişaf edəcəyinə daha çox inamımız var.

İftixarla qeyd edə bilərik ki, zəngin tarixə və qədim mədəniyyətə malik Azərbaycan ərazisində 6 mindən artıq tarixi memarlıq abidəsi mövcuddur. Azərbaycan ərazisindən keçən Böyük İpək yolu boyunca qədim karvan yollarının üstündə yerləşən mədəniyyət nümunələri turistlərin ən çox diqqətini çəkən və hətta gözəllikləri, qədimliyi

ilə heyrət doğura biləcək abidələrdən sayılır. İbtidai insanların Qobustan mağaralarında qayaüstü rəsmləri, islama qədərki dövrün mərasim tikililəri - atəşpərəstlik məbədləri, dağların zirvəsində məskən salmış alban kilsələri və ibadətqahlar, möhtəşəm qala divarları və qəsrlər, habelə geniş karvansaralar, islam mədəniyyəti dövrünün özəmətli sarayları, memorial ayin və digər tikililər, habelə Bazardüzü (4466 m), Şahdağ (4243 m), Babadağın (3629 m) hündür zirvələri, Böyük Qafqazın cənub ətəklərindən axan çaylar, çoxsaylı şlalələr, şəffaf Göy-Göl, Maral göl, Qobustanın sərt və eyni zamanda mənşəli palçıq vulkanları, Lənkəranın nadir qoruqları, Abşeron və Nabran bölgəsinin müalicəvi əhəmiyyətli narın qumlu çimərlikləri Azərbaycan zəngin turizm potensialının əhəmiyyətli tərkib hissələridir.

Bu gün ölkəmizdə turistləri dah çox cəlb edən məkanlardan biri və ən əsası qədim Bakıdır. Azərbaycan memarlığının nadir incisi olan İçərişəhər Qoruğu

Bakının mərkəzində 22 hektarlıq ərazidə yerləşir. Bu qədim şəhərdə yüzlərlə tarixi abidə var. Bunlardan 4-ü dünya, 28-i yerli əhəmiyyətlidir. Qeyd etmək yerinə düşər ki, İçərişəhərdə 1300-dən çox ailə yaşayır, bir neçə muzey, 18 hotel, 100-dən artıq ticarət və iaşə obyektləri fəaliyyət göstərir. Xəzər dənizinin sahilində orta yüksəklikli təpəliklərdə qərar tutan İçərişəhər qala divarları ilə əhatə olunur. İçərişəhər Qız qalası və Şirvanşahlar sarayı ilə birlikdə 2000-ci ildən UNESCO-nun Dünya Mədəni İrsi siyahısına daxil edilib.

Eyni zamanda Bakının Ramana, Balaxanı kəndləri yenidən bərpa olunaraq turistlərin ən çox üz tutduğu məkana çevrilib.

Son vaxtlar ölkəmizə gələn turistlərin və səyahətlərin ən çox maraqlarına səbəb olan yerlərdən biri də işğaldan azad olunmuş torpaqlarımız, ələlxüsus da türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı qədim Şuşadır. Bu qədim şəhərdə də sürətlə abadlıq işləri aparılır, turistlərin rahatlığı üçün mehmanxana və hotellər tikilir, tarixi abidələr bərpa edilir. Eləcə də tarixi abidələri, gözəl təbiəti, buz bulaqları, müalicəvi əhəmiyyətli suları, bulaqları ilə seçilən Kəlbəcər və Laçın rayonları da ölkəmizə gələn turistlərin ən çox üz tutduqları məkan olacaqları heç kimdə şübhə doğurmur.

Ölkəmizə gələn turistlərin istirahətlərini daha mənalı keçirmələri üçün dövlətimiz tərəfindən atılan ciddi addımları nəzərə alsaq, əminliklə deyə bilərik ki, Azərbaycan yaxın gələcəkdə turistlərin üz tutduğu ilk onluğa düşəcək. Buna ölkəmizin yerləşdiyi əlverişli məkan, bənzərsiz gözəlliyə malik təbiəti, göstərilən xidmət, yeni yaradılan turizm zonaları, Azərbaycan xalqının qonaqpərvərliyi və ölkəmizdə olan sabitlik deməyə əsas verir.

Ölkəmizin yeni turizm ailəsinə daxil olmuş Qusardakı Qış İdman Kompleksi, Nabranın təmiz havası, İsmayılının qədim Basqal kəndində yaradılan

gözəl şərait, Şamaxıda turistlərin rahatlığı üçün görülən işlər, tarixi mədəni abidələr, Qaxda yaradılan gözəlliklər, Naxçıvanda Batabat, Möminə xatun Türbəsi, Duz dağı, Yusif ibn Küseyr Türbəsi, Şəki Xan sarayı, Şəki Karvansarayı, Şəkinin Kiş kəndinin şimal-şərqində, Kiş çayının qollarından birinin sol sahilində, Qaratəpə dağının üzərində yerləşən, sıldırım qayalara söykənən "Gələrsən-görərsən" qalası, Qədim Qəbələ qalası, İsmayılı rayonu Lahic kəndi gözəlliyi və qədim tarixi ilə turistlərin ən çox maraqa göstərdikləri məkanlardır.

Gözəl təbiəti, təmiz havası ilə seçilən, milli mətbəxi ilə ad çıxaran, qədim Gəncə, dünyada müalicəvi nefti ilə tanınan kurort şəhəri Naftalan, uca dağları, zəngin meşələri, ürəyə sərinlik gətirən saf suları ilə könülləri oxşayan Gədəbəy rayonunda turistlərin mənəvi dünyalarının rahatlığı, mənalı istirahətləri ən yaxşı məkanlardır.

Ölkəmizin inkişaf edən iqtisadiyyat artan siyasi nüfuzu, hərbi qüdrəti bu gün dünyanın diqqət mərkəzindədir. Azərbaycana olan maraqa hər gün artmaqdadır. Müdriklərin belə bir deyəmi var: öyrənmək üçün səyahət etməlisən. Tariximizi, milli adət-ənənəmizi öyrənmək, hər gün gözəlləşən Azərbaycanı görmək üçün vətənimizə gələnlərin, maraqa göstərənlərin sayı günbəgün artmaqdadır. Unutmaq lazım deyil ki, gələn turistlər ölkəmizin iqtisadiyyatına güc qatmaqla yanaşı, gedəndə ölkəmiz və xalqımız haqqında kifayət qədər informasiyaya sahib olurlar. El arasında deyildiyi kimi qonağı qarşılamaq ev sahibinin davranışının göstəricisidir. Ölkəmizə gələn turistlərə, səyahətlərə elə xidmət göstərilib, elə davranılmalıdır ki, bura gəlib-gedənlər bu gözəl yurdun gözəlliyindən danışa bilsinlər. Gələndə "bir də gəl" deməyi bacaraq.

*Elsən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"*